

Trendl Fanni

TESZ WHSZ

A Szakkollégium szervezeti működését alapvetően meghatározó 2011. évi CCIV törvény a felsőoktatásról hazánk nemzetközi versenyképessége, a fenntartható fejlődés biztosítása érdekében a tudásalapú társadalom létrejöttének elősegítésére, a minőségre való törekvés jegyében a felsőoktatási intézmények alapvető feladataként határozza meg a tehetséggondozásról, a kutatói utánpótlás neveléséről való gondoskodást, lehetséges módon többek között szakkollégiumi keretek között.

A Wlisslocki Henrik Szakkollégium 2002-ben indult útjára PHARE támogatással, hogy összefogja és integrálja a PTE különböző karain tanuló roma/cigány származású diákokat, illetve azokat, akik érdeklődnek a romológia iránt. Az évek során számos projektet valósítottak meg a szakkollégium hallgatói, amelyek közül itt csak az elmúlt néhány év sikeres programjait soroljuk fel:

- 2008-ban elnyertük az első OKM Szakkollégiumok támogatása c. pályázatát, amelynek keretében a szakkollégium diákjai tartottak kurzust a tanárképzésben résztvevő diákoknak az egyetemen a cigány/roma népességgel kapcsolatos témákban. Vurdona című fotókiállításunk a holland és brit travelerek hétköznapjait örökítette meg.
- 2009-ben ismét elnyertük az OKM Szakkollégiumoknak kiírt pályázatát. Ebből az összegből egy kutatást valósítottunk meg a Barcsi Kistérségben. A téma a leghátrányosabb helyzetű kistérségek komplex felzárkóztató programjának vizsgálata volt, illetve az ott élők szociális, oktatási és munkaerő-piaci helyzetének felmérése. Eredményeinket három tanulmányban foglaltuk össze, amelyek a Gypsy Studies sorozatban jelentek meg 2010-ben.
- Szintén 2009-ben az egyetem által benyújtott TÁMOP 4.2.3. – Nyitott egyetem – a tudomány disszeminációja című pályázat keretén belül 2010. április 20-22-én „Esélyegyenlőség a felsőoktatásban” címmel konferenciát szerveztünk. Az eseményen elhangzott előadásokból, kutatásokból, a részt vett szervezetek tevékenységeit bemutató anyagokból és kutatásaikból konferenciakötetet jelentettünk meg 2010 novemberében. (Gypsy Studies 23-24-25.)
- 2010 őszén Mentorprogramot működtettünk, melynek során a szakkollégium felsőbb éves hallgatói a Romológia Tanszék első éves diákjainak segítettek eligazodni az egyetemi életben. Ezt a programot a Nemzeti Tehetségprogram támogatásából valósítottuk meg.
- 2010 tavaszán hetente filmklubot rendeztünk. A filmek témája a diszkrimináció illetve szélsőséges élethelyzeteket bemutatása volt. A vetítések után beszélgetéseket tartottunk, ahol a diákok megoszthatták egymással az érzéseiket, kérdéseiket a filmek kapcsán.
- 2011-2012 során a szakkollégium diákjai a Romológia és Nevelésszociológia Tanszékkel közösen rendezte meg a Romológia „akkor és most” című konferenciáját, melyre a Romológiát végzett hallgatók kutatásainak bemutatására kerül sor.

Gronzinger Leila
Református Roma Szakkollégium, Budapest

A családban a továbbtanulás eddig nem volt jellemző, reményeim szerint én leszek az első diplomás. A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem mechatronikai mérnöki szakára járok, azon belül pedig optomechatronika specializációra. Ez egy izgalmas szakterület, amely olyan aktuális és fejlődő területekkel foglalkozik, mint például a lézertechnika vagy a képfeldolgozás. Az egyetem első 3 félévét német nyelven végeztem. Kis csúszásban, de már csak 1 évem van hátra a diploma megszerzéséig. - Ez így (bölcészfüllel legalábbis) stabil szakmát, jó karriert ígér.

– *Te hogyan látod magad diploma után?*

Még nem tudom pontosan, mit hoz a jövő. Pont az utóbbi hetekben mentem át egy kisebb családon az eddigi munkahelyemmel kapcsolatban, amire hosszútávon is számítottam. Így inkább úgy határoztam, hogy mielőtt diplomás mérnök leszek, szeretném a mérnöki/ műszaki pálya minden oldalát megismerni. Nem csak azt szeretném, hogy diplomával a kezemben a technológusoknak és gyári munkásoknak munkát osszak, hanem az ő oldalukat is megismerjem, hogy egyszer egy jó mérnök válhasson belőlem.

– *Honnan hallottál a RefoRomról?*

A Roma News videójában hallottam a helyről. A felvételre sajnos nem tudtam eljönni, így én a pótfelvételi során kerültem be ide. Az első év, így visszatekintve, magában hordta a kezdet nehézségeit, de már ekkor is látszott, hogy ez egy jó dolog, aminek még ki kell fornia magát, és úgy látom, idővel és közös munkával egyre jobb lesz.

– *Mi az, amiből ez látszik? Ha a pozitívumokat nézzük, mi az például, amire szívesen visszagondolsz majd ebből az évből?*

Elsősorban az, hogy rengeteg új emberrel ismerkedtem meg, és ami ebben a legcsodálatosabb, hogy olyanokat ismerhettem meg közelebbről, akik által/ közvetítésében az Úrral is közelebbi kapcsolatba kerülhettem. Ezért nagyon hálás vagyok. És persze különösen azért, hogy Csík Danit, a vőlegényemet itt ismerem meg és kérte meg a kezem. A szakkollégiumi keretek közül több olyan is volt, ami a szakmai pályafutásomat segítette: ilyen volt a mentorprogram, és a különtanár. De maradandó volt a kutatási projekt terepmunkájában is részt venni. Cigányul csak keveset tudok, és nagyon megterhelő volt lelkiileg ezt a szegénységet látni, ami Tiszavasváriban van. Mégis erőt adott, hogy láttam: az emberek bizodalma az Úrban van.

(Molnár Illés)

– 2013 tavaszán a prágai Károly Egyetemen jártunk, ahol kétoldalú szakmai kapcsolatot igyekeztünk kiépíteni az ottani Romológia Szemináriummal. A látogatás eredményeképpen nyáron mi láthattuk vendégül a szeminárium hallgatóit és elindult a közös gondolkodás nemzetközi kutatások és hallgatói csereprogramok kapcsán.

– 2013. február 1-jén indult útjára a „Komplex hallgatói szolgáltatások fejlesztése hátrányos helyzetű hallgatók számára a Wlislöcki Henrik Szakkollégium szervezésében” elnevezésű projekt, melyet Európai Unió forrásból valósítunk meg. (wlislöcki.tamop.pte.hu)

– 2015. augusztus 31-én lezártuk a TÁMOP 411D konstrukció keretében zajló pályázatunkat. A projekt eredményeiről, tapasztalatairól tudományos kutatást végeztünk. Az eredményeket a Próbátétel... című kiadványunkban olvashatják.

– 2015/16-os tanévben a Nemzeti Tehetségprogram keretében 10 millió forintos támogatást kaptunk. A program keretében tutori és mentori rendszert működtetünk, 30 órán nyelvtanfolyamot biztosítottunk a hallgatóinknak és számos szakmai és közösségi programot valósítottunk/valósítunk meg.

2016. július 1-jén indult az EFOP 341 konstrukció keretében ismét komplex ösztöndíj-program működtetésére nyertünk forrást, mely 2018. augusztus 31-ig zajlik. Jelenleg 35 ösztöndíjas hallgatónk van, akik közösségi, egyéni és szakmai, tudományos tevékenységekben vesznek részt a program keretében.

Fontos megjegyeznünk, hogy a Szakkollégium tagsága jelenleg alapvetően hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű főként roma/cigány származású egyetemi hallgatókból áll. Számukra nyújt közösséget, támogatást és szakmai előmeneteli lehetőséget a szervezet.

A „TESZ-WHSZ” elnevezésű projektben három pillér mentén valósítjuk meg azt a komplex támogatást, melyet a többéves szakmai tapasztalat és a neveléstudományban elért eredmények indukálnak.

A „Tevékeny közösség” pillérben azok a tevékenységek kerülnek előtérbe, melyek a Szakkollégium közösségének összetartozását, a nyitott attitűd kialakítását, a multikulturalizmus értékének megjelenítését támogatják. Fontos alapelve a pillérnek, hogy hallgatói kezdeményezésekre építenek, és a megvalósítás során is elengedhetetlen a szakkollégisták aktív részvétele. További fontos szempont, hogy a közösségi tevékenységek támogassák az önmegvalósítást, a cigány/roma identitás fejlesztését úgy, hogy eközben interkulturális szemléletmóddal ágyazódnak be a PTE közösségébe - biztosítva a folyamatos nyitottságot és párbeszédet valamennyi egyetemi polgár felé.

Ezek a projektelemek időbeliségükben különbözően jelennek meg. A pillérben megtalálható elemek ugyan végig húzódnak a projekt egészén és folyamatosan jelen vannak, de a szakmai utak megvalósulása esetében néhány rövidebb időszakról van szó. A középiskolákkal való kapcsolattartás, a közösségi életet és identitást erősítő programok illetve a társadalmi szerepvállalást elősegítő önkéntes tevékenységek folyamatosan vannak jelen a projektben.

A Tevékeny közösség pillér elemei tehát:

- Középiskolai kapcsolatrendszer: ez a projektelem az előző projektben „Utánpótlás” névvel szerepelt. Kevés átdolgozás/átgondolás után és a projektelem sikerességét és szükségességét látva továbbra is működik majd a már meglévő szakkollégiumi kapcsolatrendszer, amelyet olyan középiskolákkal alakított ki a Szakkollégium az elmúlt években, ahol Arany János Tehetséggondozó vagy Kollégiumi Program működik. A projektelem célja elsősorban, hogy hátrányos helyzetű középiskolások számára pályaaorientációs foglalkozások tartsanak a szakkollégisták a továbbtanulás fontosságát bemutatva.
- Identitás, kultúra és közösségi élet: a projektelem célja, hogy a szakkollégisták identitása erősödjön egyéni szinten, és ezen keresztül illetve a tervezett közösségi programok megvalósulásával a csoport kohézió is erősödjön.
- Társadalmi szerepvállalás: a projektelem célja, hogy a hallgatókban az önkéntes munka végzésével és az ezekhez kapcsolódó közösségi programok révén erősödjön a társadalmi szerepvállalás iránti igény.
- Szakmai utak: a projektelem során cél, hogy a szakkollégisták szakmai kapcsolati tőkéje növekedjen, amely elengedhetetlen a későbbi szakmai sikerességükhöz. Emellett betekintést nyerhetnek más (országok) akadémiai közegébe, így szélesítve látókörüket és lehetőségeiket.

Az „Egyéni gondoskodás” elnevezésű pillér folyamatosan működő, vagyis a projekt egészén végighúzódo tevékenységeket takar. Között találjuk a tutori rendszert, amikor a diákot egy általa választott tanár segíti személyes problémái megoldásában és a tudományos előrehaladásban. Ugyanígy tematikus feladatleosztással szerveződő mentori rendszer is része az EFOP projektnek: olyan idősebb hallgatótársak együttműködő szolgáltatásai, akik az egyetemi élet mindennapjaiban nyújtanak a szakkollégisták számára támogatást. Ezzel a két segítővel kívánja elérni a program a személyre szabott szolgáltatásokat, melyeket a hallgatói karriertervet is tartalmazó hallgatói portfólióban rögzítenek folyamatosan.

A rendszeresen visszatérő programelemek a hallgatók számára nyújtott olyan szolgáltatások sorát tartalmazza, amelyek személyes gondoskodásukat, tehetség- és kompetencia-fejlesztésüket szolgálja. Így kommunikáció, tanulásmódszertan, IKT kompetencia, nyelvtudás, valamint személyes és társas kompetenciák fejlesztése történik. Mindezek a fejlesztések közösségi keretbe illesztve jelennek meg. Ennek tere lehet az egész héten nyitva álló Szakkollégiumi Közösségi Tét a PTE-n, illetve a havonta egy alkalommal megrendezett projekthétvégék. Szintén ezekben a terekben, illetve nyári táborokban lesz lehetőség romológiával foglalkozó szakemberek műhelyeibe bekapcsolódni, illetve más roma szakkollégiumok diákjaival és középiskolásokkal közös programokat szervezni. Az egészhez illeszkedik a civil szektorral való élő kapcsolat, mely segítségével hallgatóink roma/cigány közösségekben, illetve hátrányos helyzetű földrajzi/társadalmi közegben végeznek olyan önkéntes munkát, mely a társadalmi szerepvállalásra készíti őket fel.

Az Egyéni gondoskodás pillér elemei tehát:

- Ösztöndíj rendszer: ebben a projektelemben kerül kidolgozásra az a feltételrendszer, amely alapján a hallgatók a négy szemeszter során havi rendszerességgel ösztöndíjban részesülnek.
- Felvételi – Portfólió – Karrierterv: ez a projektelem a felelős a hallgatók vállalásainak és teljesítésének dokumentálásáért a programban való részvételük során.
- Személyre szabott fejlesztések: a projektelem célja, hogy a hallgatók igényeikhez igazodva olyan képzési és fejlesztési programot dolgozzon ki és valósítsa meg, mely támogatja a diákok egyetemi tanulmányi sikerességét.
- Tutori és mentori rendszer: a projektelem célja, hogy az ösztöndíjas szakkollégisták mellé olyan oktatókat és hallgatókat állítson, akik támogatják a hallgatókat a tanulmányi és tudományos előmenetelben. Továbbá feladata, hogy a diákok, mentorok és tutorok közötti együttműködés feltételeit kidolgozza.

A „Személyes tudomány” pillér a hallgatók egyetemi, tudományos életbe való bevonódását helyezi fókuszba. Ennek több formája lehetséges, mely formák egyúttal lehetőséget biztosítanak a hallgatói részvétel mértéke közötti differenciálásra. Egyrészt a hallgatók saját érdeklődésüknek megfelelő kutatások lefolytatására pályázhatnak, illetve részt vehetnek a Romológia és Nevelésszociológia Tanszék által szervezett kutatásokban. E mellett tudományos írást tanulhatnak, melyeket publikálhatnak a Romológia folyóiratban. E pillér nem csak az egyetemi tanulmányokhoz nyújt szakmai-tudományos megerősítést, hanem a tehetséggondozást szem előtt tartva személyre szabottan készíti fel a hallgatókat az értelmiségi szerepre.

A Személyes tudomány pillér elemei tehát:

- Hallgatói kutatások: a projektelem célja, hogy a Szakkollégium hallgatói bekapcsolódjanak a tudományos életbe. A hallgatóknak lehetőségük nyíljon tapasztalatszerzésre az empirikus kutatások területén: a társadalomtudományi kutatások alapjainak, módszereinek megismerése, kutatás tervezése és lebonyolítása, az eredmények rögzítése és prezentálása terén. A WHSz szakkollégistái 2016 áprilisa óta közel 50 alkalommal szerepeltek tudományos előadással különböző hazai és nemzetközi konferenciákon.
- Partner kutatások: az eddigi tapasztalatokra épülően olyan partneri kapcsolatra épülő tudományos közösség létrehozását és fenntartását célozza a projektelem, mely a résztvevő szakkollégisták és más szakemberek közös tevékenységével tudományos igénnyel vizsgálja és osztja meg elsősorban a cigánysággal kapcsolatos ismereteket.
- Konferenciák: a tevékenység célja, hogy a projektben résztvevő szakkollégiumi hallgatók számára alkalmat teremtsünk tudományos tevékenységeik bemutatására, mivel a szakkollégiumi élet szerves része a tudományos munka. Éppen ezért fontos, hogy az ösztöndíjas dokumentált módon vegyen részt a tudományos tevékenységekben. A projekt során két alkalommal kerül sor tudományos konferenciára: 2017. május, 2018 május. Az egyes alkalmak megszervezésébe minden alkalommal bekapcsolódnak a hallgatók, illetve előadóként is szerepelni fognak.
- Kiadványok: célként a szakkollégium keretein belül, valamint a Romológia és Nevelésszociológia Tanszéken, a Romológiai Kutatóközpontban folyó aktuális kutatásokról közlő időközi beszámolókat, lehetőséget biztosít hallgatóinknak, hogy egy számukra megfelelő felületen publikáljanak, felkészítve ezáltal őket a későbbi tudományos életre, a tudományos fórumokon való megnyilatkozás terepére. Gyakorló helyet biztosít arra, hogy a tehetséggondozásként megvalósuló íráskészség-fejlesztő tevékenység hasznos legyen, gyakorlatot szerezhettek hallgatóink a cikkírásban, tudományos szövegek megfogalmazásának követelményeiben, hasznos tapasztalatot szereznek házi dolgozataik, az esetleges TDK-ra, OTDK-ra történő felkészülésben, s a majdani szakdolgozat elkészítésében, kommunikációs kompetenciáik is fejlődnek. A projektelem másik fókusza a Romológia folyóirat tematikus számainak megjelentetése. A Romológia folyóirat az előző, már lezárt TÁMOP projekt során indult, ezidáig 10 tematikus számmal (magyar és angol nyelvű számok), melyet a tervek szerint újabb 7 tematikus lapszám követ. A lapszámok mindegyike mellett egy, a szakkollégiumi hallgatókból álló mikrocsoport dolgozik majd, így bevonva őket is a szerkesztési folyamatokba.

A Szakkollégium nem rendelkezik együttlakó bázissal, de lehetőséget biztosít kollégium férőhelyre.

Remélhetőleg 10 év múlva továbbra is egy szakmai alapokon nyugvó profi csapat viszi tovább a szakkollégium szellemiségét.

KITEKINTŐ

- 55 D. Nagy Márton: A békési romaébredés
- 60 Farkas Klaudia Kata: „[A WHSz] kezdi visszaadni a menőségemet”
- 65 Gaál Gabriella: A megkülönböztettség reprezentációja Tóth Krisztina Pixel című prózakötetében
- 78 Godó Irén: A roma és nem roma óvodás korú gyermekek beszédfejlődésének összehasonlító vizsgálata
- 97 Dr. Hadnagy József – Pacsuta István: Tutorálással kapcsolatos igényfelmérés – kutatási beszámoló
- 109 Kőszegi Dóra: Az Integrom program, mint társadalmi felelősségvállalás
- 111 Laboda Lilla: Középiskolások romológiai ismeretei egy kérdőíves vizsgálat tükrében
- 120 Szabó Henriett: Alkalmazott antropológiai szemléletű közösségfejlesztés a Lippai Balázs Roma Szakkollégiumban
- 131 Virág Ádám: Mobilitás a Keresztény Roma Szakkollégiumi Hálózatban